

Bakonytamási Evangélikus Templom [1]

Leírás: 1524-ben a falu plébánosa megemlíti a templomot, ez közvetett bizonyíték középkori templom létezésére. 1622-től egy Bona Jakab nevű evangélikus prédikátor tevékenykedett a pápai uradalom tartozékaként az Esterházyak haszonélvezetébe ekkortájt kerülő faluban.

1711-ben felújítják és használatba veszik a középkori templomot. 1748-ban építészeti szempontok szerint felméri, boltozatán ekkor a Fájdalmas Szűzanya freskója volt látható, kívül pedig a sekrestye romjai.

Az egyházüldözés sújtotta ezt a gyülekezetet is. Erről a tényről tanúskodnak azok a folyamodványok, amelyek 1895-ben még megvoltak a gyülekezetben.

Az 1793-as tűzvészben a templom leégett. A tűzvész után helyreállított templom felszentelése 1795-ben történt.

1870-ben találták meg Lovászpatonán egy latin szöveg másolatát, amely a Bakonytamási gyülekezetre vonatkozik. Eszerint az egyházközség akkori lelkésze Bognár György, továbbá Nyári András bíró, Adorján István, Bors Mihály ifjabb, Bors István, Bors Ferencz és Bors Mihály öregebb hit alatt a következőket vallották: "A bakonytamási-i gyülekezet nem volt artikuláris gyülekezet. Földesurai Eszterházy Ferenc öregebb és János ifjabb. E gyülekezet temploma a Szent István király által alapított; de 1711-ben az ág. hitv. követő hívek által elfoglaltatott, s elején a szűz Mária képe látható volt. Ember emlékezet óta ág. hitv. evang. gyülekezet bírta és a török uralma alatt is fennállott."

1857-ben Tatay Sámuel lelkész tervei szerint kibővítették, a régi falakat megmagasították, nyugati irányban meghosszabították, tornyot emeltek.

1891-ben, az évkönyv tanúsága szerint a felügyelő Ihász Lajos, akinek felesége, a nagy író, Jókai Mór szeretett unokahúga, Jókai Etelka.

A templomépítés 50., valamint 100. évfordulója alkalmából teljes felújítás zajlott, amikor a templombelsőt is felújították. 1945. március 25-én, Virágvasárnap a bevonuló oroszok szétlőtték a templom tornyát, mivel a visszavonuló németek onnan lőtték őket. A szétlőtt tornyot 1947-ben állították helyre.

Idézet a torony csúcszáró gömbjében talált iratból:

" Az Úrnak 1857. esztendejében, 90 évvel ezelőtt, a gyülekezet nagy tudású, buzgó lelkipásztora: Nagytiszteletű Tatay Sámuel esperes úr indítványára, s az ő terve alapján a gyülekezet felépítette a templomtornyot, s megnagyobbította a már kicsinek bizonyult templomot. .... 1945. március 25-ig, virágvasárnap a torony felső részét szét is lőtték, a kereszt, mely az új tornyon is rendületlenül fennragyog, megmaradt, s a későbbi erős viharok sem voltak képesek ledönteni. ... A renoválási és újjáépítési munkálatokat a következő mesterek végezték el: Kunt János, pápai építőmester, építési vállalkozó, kinek tervrajza alapján épült újjá a torony, mely mostani új állapotában 7 méterrel

magasabb lett, mint a régi torony volt. A régi tornyon csak egy ablaksor volt. Ezen belül voltak a harangok elhelyezve. Mivel a házak s a környező dombok nagyon elnyelték a hangot, a gyülekezet óhajára egy emelettel feljebb vittük a harangokat, s azóta messze elhangzik harangjaink érces hangja. ... Az Úrnak 1947. esztendejében, augusztus hava 8. napján."

A teljes irat itt olvasható: <http://bakonytamasi.lutheran.hu/25btevgy> [2]

Az orgona teljes leírása:

Korábban, idekerülése előtt, szétszerelt állapotban a dénesfai Cziráky kastély padlásán tárolták, majd innen hozta el fizetség fejében Bodáts Sándor rábaszentandrásai kántortanító, aki orgona és zongorakészítéssel is foglalkozott. 1843 telén műhelyében fia segítségével javította az alkatrészeket, játszóasztalt készített az eredetileg hátuljátshoz hangszerhez, majd jelenlegi helyén összeállította. 8 regiszteres, mechanikus csúszkaladás, pedál nélküli, tehát ún. orgonapozitív. Szakértők szerint az 1800-as év táján épülhetett, jó mester műhelyében, kiváló anyagokból. Eredetileg rövidmélyoktávú volt, de ismeretlen kezek az idők folyamán a sípok lefűrészelésével kromatikusra alakították. A sípok legnagyobb része eredeti, kivéve a homlokzatiakat, amelyek a háborús ónrekvirálás áldozatai lettek, és igénytelen kivitelű horgansíppokkal pótolták azokat. Az orgonaszekrény eredetileg kékeszürke márványfestésű volt, aranyozott díszítéssel, ezt több rétegben barnára festették. A hangszer különös értéke a ritkaságnak számító, eredetiben megmaradt szíjhúzással működtethető ékfűvő. Az orgona működőképes, de szakszerű műemléki restaurálás után nyerhetné csak vissza eredeti szépségét.

<http://bakonytamasi.lutheran.hu/4btevgy> [3]

Stílus: népi klasszicista illetve egyes berendezési tárgyaira nézve késő barokk stílusban.

Harangok: 1642-ben öntötték az evangélikus gyülekezet első ismert harangját, 1791 pedig a második ismert harang öntési éve. A harmadik harang felszentelési éve 1834. 1917-ben hadi célokra két harangot elrekviráltak. Ezek pótlására 1923-ban a gyülekezet közadakozásból két új harangot rendelt a soproni Seltenhofer cégnél.

A bakonytamási evangélikus templom 25 méter magas tornyában három harang lakik. A délidőben megszólaló, Luther Márton domborművével díszített 2 mázsa négy kilós harangot ifjabb Pfistermeister Antal mester öntötte kőszegi műhelyében 1857-ben.

Cím: 8555 Bakonytamási, Széchenyi utca 3. sz.

Forrás: <http://bakonytamasi.lutheran.hu/> [4]

<http://www.bakonytamasi.hu/bemutatkozas/toertenelmunk#k-z-pkor> [5]

Kategória:

[Templomok](#) [6]

Index fotó:

Rövid leírás:

Bakonytamási Evangélikus Egyházközség

Engedélyezés a főoldalra:

Engedélyezve

Település:

[Bakonytamási](#) [7]

Az építés éve:

1857

Oltárképe:

A. M. Herz győri festő 1857-ben készítette.

Orgonájának adatai:

A templomban található orgona készítőjét és készítési idejét jelenleg nem ismerjük. Részletek lejjebb.

Örökség fotók:

2017. Copyright - MNL

Source URL: http://reformacio.mnl.gov.hu/orokseg/bakonytamasi_evangelikus_templom

Hivatkozások

- [1] http://reformacio.mnl.gov.hu/orokseg/bakonytamasi_evangelikus_templom
- [2] <http://bakonytamasi.lutheran.hu/25btevgy>
- [3] <http://bakonytamasi.lutheran.hu/4btevgy>
- [4] <http://bakonytamasi.lutheran.hu/>
- [5] <http://www.bakonytamasi.hu/bemutakozas/toertenelmunk#k-z-pkor>
- [6] http://reformacio.mnl.gov.hu/epitett_orokseg/templomok
- [7] <http://reformacio.mnl.gov.hu/telepulesek/bakonytamasi>